

תשובון לשאלון 011108 קיץ תש"ע

הערות	תשובות	שאלה
<p>יש להתייחס לתפקיד הרטורי בלבד ולא לתוכן : כיצד מחזקת הצגת טענת הנגד את טענתו של הכותב; מה הוא "מרוויח" מהצגתה.</p>	<p align="center">הבנה והבעה</p> <p>לציין את טענת הנגד: אובדן הפרטיות הוא תוצאה של החלטת ממשלה. או: פעולות הממשלה והחלטותיה הן מקור לאובדן הפרטיות בתקופתנו.</p> <p>הסיבה לציין טענת נגד: להדגיש ולחזק את טענת הכותב; להבליט את המסר המרכזי; להגביר את האמינות והמהימנות של הנאמר; ליצור דיאלוגיות עם הנמען.</p>	<p>שאלה א</p> <p>1 א</p> <p>1 ב</p>
<p>יש להביא דוגמאות ספציפיות מתוך המאמר ולא נימוקים של הכותב.</p>	<p>טענה מרכזית: (2) במאה העשרים ואחת המאיימים הגדולים ביותר על הפרטיות הם בני האדם.</p> <p>דוגמאות לביסוס הטענה: טלפון נייד; ההיסטוריה של האתרים; הממיר הדיגיטלי; תכניות מציאות; אתרים אישיים באינטרנט; מערכת לאיתור המכונית במקרה גנבה</p>	<p>2 א</p> <p>2 ב</p>
	<p>באמצעות הביטוי "הזכות לוותר על הפרטיות" הכותב מביע: ד. יחסו הציני לתרבות העכשווית.</p>	<p>3</p>
<p>לא מספיק להציג את הסתירה. צריך גם להסביר אותה: מדוע יש כאן סתירה.</p>	<p>הסבר הסתירה במשפט: "המצב כיום מבטא סתירה פנימית" (שורה 49) על פי ההיגיון אפשר היה לצפות כי ככל שתגבר היכולת לחדור לפרטיות האדם הוא ימחה על כך, אולם במציאות היכולת לפגוע בפרטיות הולכת וגוברת, אך האדם אינו מוחה על כך.</p>	<p>4</p>
<p>אם מעתיקים משפט שלם, יש להדגיש את המילים המבטאות ספק.</p>	<p>שני ביטויי ספק: מבחינה טכנית אולי זו עברה (6); לאור זאת אפשר להניח (12) סביר להניח שרוב הקוראים היו מגיבים (21) גם הממיר הדיגיטלי... יכול לשמש אמצעי (33) את הגישה התרבותית של ימינו כלפי הפרטיות אפשר לתאר כזכות... (45)</p> <p>השיקול לשימוש בביטויי ספק במאמרי טיעון: (הסבר רטורי) השיקול לשימוש בביטויי ספק במאמרי טיעון הוא רצונו של הכותב לנקוט ניסוח מתון וזהיר; להימנע מקביעת אמיתות נחרצות ומהכללות במטרה לשכנע; להדגיש שזו דעתו של הכותב ויש אפשרויות אחרות למחשבה; להגביר אמינות.</p>	<p>5 א</p> <p>5 ב</p>
<p>יש להתייחס לשני הצדדים: האיום על הפרטיות בהשוואה לאיומים אחרים. את הביסוס יש להביא מתוך המאמר או להסתמך עליו</p>	<p>דעה מפורשת ומבוססת על המאמר באשר לטענה ש"האדם החדש אינו מחשיב את אובדן הפרטיות כאיום שווה ערך לאיומים אחרים על ביטחונו ועל אורח חייו, כגון טרור, פשיעה או זיהום אוויר".</p> <ul style="list-style-type: none"> - לדעתי, כותב המאמר צודק באבחנתו. לפי הדברים שהובאו במאמר וגם לפי המציאות של ימינו נראה כי אובדן הפרטיות אינו נחשב עוד בעיני "האדם החדש" כערך שראוי להיאבק עליו, כמו שנאבקים נגד טרור, פשיעה או זיהום אוויר. במאמר הכותב מביא דוגמאות רבות למכשירים טכנולוגיים שהאדם מכניס אל חייו על אף המחיר של אובדן הפרטיות הכרוך בהכנסתם. האינטרנט גדוש באינספור אתרים אישיים החושפים את חייהם הפרטיים של בעלי האתרים. התבוננות במציאות מראה שאכן אובדן הפרטיות אינו נחשב עוד כסכנה או כאיום. - לדעתי, כותב המאמר טועה באבחנתו. טענתו ש"האדם החדש" אינו מחשיב את אובדן הפרטיות כאיום שווה ערך לאיומים אחרים היא טענה גורפת ומכלילה שאינה נוגעת לכלל האוכלוסייה. רבים חוששים לפרטיותם ועדיין מנסים להגן עליה, כמו בדוגמה שהובאה בראשית המאמר על הסערה הציבורית שעוררו הציתותים בארצות הברית. תכניות הריאליטי ואתרי האינטרנט, שהכותב מביא לחיזוק טענתו, מייצגים רק פלח מהאוכלוסייה ולא את כולה. אנשים רבים אינם מוכנים למסור את כתובת הדואל שלהם בתמורה להבטחות שונות... <p>מטרת הקטע מהחוברת העוסקת בענייני משפט: (1) להציע הגדרה</p> <p>מצבים הפוגעים בזכות לפרטיות: (1) הממשל נתן הרשאה לצותת בלי שקיבל מבית המשפט צו המתיר זאת (3) כל אדם חייב לשאת שבו אלקטרוני המאפשר לשלטון לדעת מקום הימצאו</p>	<p>6</p> <p>7 א</p> <p>7 ב</p>

	<p>הסבר: כללי: בשני המצבים הללו נפגעת זכות האדם לשמור על המתחם האישי שלו. פרטי לכל מצב: במקרה הראשון נפגעת זכותו לשמור על מחשבותיו, רגשותיו וסודותיו ובשלישי נפגעת זכותו לשלוט בהיקף החשיפה של מקום הימצאו.</p>	
<p>נדרש כאן מאמר טיעון, שבו יביע הכותב את עמדתו על הנושא, ינמק אותה, יציג טענת נגד אפשרית ויפריך אותה. שימו לב: אין זה מאמר שבא להציג את שני צדדיו של הנושא (=מאמר עימות) אלא מאמר שבו הכותב מעוניין לשכנע את הנמען בצדקת טענתו, גם אם הוא מציג ואף מקבל במהלך הדיון חלק מהסתייגויותיו של נמען אפשרי.</p> <p>שימו לב לכל רכיבי הבדיקה של הטקסט שתכתבו!</p>	<p>עמדה מנומקת בנושא הצבת מצלמות אבטחה בביה"ס כדי להילחם באלימות.</p> <p>הבעת דעה מנומקת על התופעה של עיסוק בחיצוניות ולא בפנימיות (או של "אל תסתכל בקנקן אלא מה שיש בו", הניתן לפרשנויות שונות) ועל השפעותיה.</p> <ul style="list-style-type: none"> - היענות למטרה/ לסוגה: האם נכתב מאמר טיעון בנושא הנ"ל? - היענות למטלה ולמרכיביה: האם יש דעה והנמקה ומהלך טיעון/דיון מלא? - מודעות לנמענים: האם הכותב הבהיר דברים לא ברורים / לא ידועים לקוראים והתייחס באופן מכובד לכותבי הטקסטים ולנמענים? - עמדה רלוונטית - האם עמדתו של הכותב ברורה ורלוונטית? - נימוקים וביסוס - האם הנימוקים מהימנים והגיוניים וקשורים לטענה? האם יש ביסוס באמצעות עובדות, פרטי מידע, ממצאים, דוגמאות, הסברים, ציטוטים? (חלק או הכול) - טענות נגד או אחרות - האם יש? האם יש הפרכה שלהן? - הרחבה ופרופורציה - האם יש פיתוח והרחבה מתאימה ושמירה על פרופורציות בין חלקי התוכן? - לכידות וקישוריות - האם יש לכידות רעיונית מיטבית לאורך כל החיבור ושימוש בקשרים מתאימים? האם יש חזרות לקסיקליות, אזכורים והבהרות של התוכן? - פתיח וסגור - האם יש פתיח רלוונטי - המציג את הבעיה/ הקונפליקט ומציג את טענת הכותב? - האם הסגור מציג מסקנה או סיכום מהלך הטיעון ואין בו חידושים? - משלב - האם הוא בינוני גבוה כנדרש? האם יש צרימות משלבויות? - תחביר - האם יש שימוש מושכל במבנים ההולמים את הסוגה כניגוד והסתייגות? האם יש משפטים חסרים או חלקים לא רציפים? - אוצר מילים - האם הוא עשיר ומגוון? - מוסכמות הכתיבה - האם יש הקפדה על כללי ציטוט, עימוד מיטבי, חלוקה נכונה לפסקות? - תחביר וצורות - האם יש שימוש תקין בצורות ובהצטרפויות בפועל, בשם ובתחביר, כולל שימוש תקין במילות יחס וביידוע? - כתיב - האם יש שגיאות כתיב? - פיסוק - האם הוא קביל? 	<p>8</p> <p>9</p>
<p>אין חשיבות לסדר הכרונולוגי אך יש חשיבות ללוגיקה</p> <p>חייבים לשים נקודה בסוף המשפט!</p>	<p>תחביר</p> <p>א. סוג המשפט - מורכב (1) תחימה נכונה של פסוקית אחת - מ"כ" ועד הסוף - (1) ציון סוג הפסוקית - נושא (1) תחימה נכונה של פסוקית שנייה - מ"המיועדים" ועד הסוף - (1) ציון סוג הפסוקית השנייה - לוואי (1)</p> <p>ב. תפקיד תחבירי: מתקנים - נושא (1); תשדורת - לוואי (1)</p> <p>ג. פירוק: (1) (ידוע כל) למדינות שונות יש מתקנים טכנולוגיים. - (1) (2) המתקנים הטכנולוגיים (או "המתקנים האלה" או "הם) מיועדים לקליטת תשדורת אלקטרונית בעולם. (1) או (1) למדינות שונות יש מתקנים טכנולוגיים המיועדים לקליטת...בעולם. (2) הדבר הזה ידוע.</p>	<p>פרק ב</p> <p>10</p>
	<p>א. סיווג: משפט פשוט (1) בעל חלקים כוללים (1)</p>	<p>11</p>

	<p>ב. הצירוף היוצר דו משמעות: החלטת ממשלה טובה או רעה (1) הסבר: הצירוף החלטת ממשלה הוא צירוף סמיכות שבו גם הנסמך וגם הסומך באותו מין (נקבה), לכן כשמצטרף אליו שם תואר, אפשר לצרפו גם לנסמך וגם לסומך: החלטה טובה או ממשלה טובה (1)</p> <p>ג. ניסוח המשפט "אובדן הפרטיות הוא תולדה של המציאות הטכנולוגית ולא של החלטת ממשלה טובה או רעה" כמשפט פועלי: (2) - אובדן הפרטיות נוצר/ נולד מן המציאות הטכנולוגית ולא מהחלטת ממשלה... - המציאות הטכנולוגית ולא החלטת ממשלה יצרה/הולידה / גרמה ... - הפרטיות אבדה עקב/ בגלל המציאות הטכנולוגית ולא בגלל...</p>	
	<p>א. התפקיד התחבירי המשותף: תמורה (2)</p> <p>ב. למה משמש תפקיד זה בכתיבה? - לצמצם, להדגים, לפרט, לעבות את המידע לצורך הסבר (2)</p> <p>ג. לא (1) החלק המודגש הוא נשוא ולא תמורה (1) ואפשר גם: לא, כי תמורה בד"כ תהיה תחומה בפסיקים והיא תפרט ביטוי שנכתב לפניו במשפט, ואילו פה זה לא המקרה.</p>	12
	<p>א. המשפטים המשובשים: I, III, IV (3)</p> <p>ב. תיקון: (1) תנועות ליברליות שמרו על מימוש הזכות של האזרח לפרטיות ופעלו למענה. (1) (3) הממונה על הגנת הפרטיות ועל חופש המידע באנגליה פרסם כללים לשמירה על הפרטיות בסביבה דיגיטלית. (1) (4) במאה העשרים ואחת יש לאנשים ספקות רבים באשר לשמירה על הזכות לפרטיות (ואפשר גם "ספק רב", "הרבה ספקות"). (1)</p>	13
	<p>א. תחימת החלקים הכוללים וקביעת תפקידם התחבירי: <u>תחימה (1) לוואי כולל (1)</u> (1) ברור כי הסכנה...אינה נשקפת מגורמים ממשלתיים או ביטחוניים <u>תחימה (1) לוואי כולל (1)</u> (2) הסכנה נשקפת דווקא מגורמים פרטיים ועסקיים שישמחו לדעת...</p> <p>ב. סוג הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים: (1) בררה (1); (2) הוספה (1)</p> <p>ג. משפט אחד משניהם: (2) - ברור כי הסכנה הטמונה באובדן הפרטיות אינה נשקפת רק מגורמים ממשלתיים או ביטחוניים, אלא דווקא מגורמים פרטיים ועסקיים, שישמחו... - ברור כי הסכנה הטמונה באובדן הפרטיות נשקפת דווקא מגורמים פרטיים ועסקיים ולא רק מגורמים ממשלתיים או ביטחוניים.</p>	14
	<p>א. יוצא דופן מבחינה תחבירית - נבדקה ואושרה (2)</p> <p>ב. תפקיד משותף לאחרים - נשוא מורחב (2)</p> <p>ג. כתיבת המשפט "מוסדות רבים יתקינו מצלמות נסתרות שיפעלו עשרים וארבע שעות ביממה" עם נשוא מורחב: (2) - מוסדות רבים מתכוונים להתקין /רוצים להתקין/מבקשים להתקין - מוסדות רבים יתקינו מצלמות נסתרות שיוכלו לפעול עשרים וארבע...</p>	15
	<p>מערכת הצורות</p> <p>א. יוצא דופן: מורשת (1) שורש יו-ר-ש (1) כינו (1) שורש כ-נ-ה (1) מחל (1) שורש מ-ח-ל (1) משלה (1) שורש ש-ל-ה (1)</p>	פרק ג 16

	<p>ב. התאמת פועל ושם הגזורים מאותו שורש מתעלם היעלמות (1) מעלים – עליה (1) מועיל – יעילות (1) עוללו – התעללות (1)</p>	
17	<p>א. (1) הצורה הפעילה של הפועל מוצפת : "תציף" (1) (2) פועל מבניין זהה לזה של "מוצפת": "יונפו" (2)</p> <p>ב. (1) שורש, בניין, זמן וגוף של הפועל "נמצא" במשפט: העולם נמצא בשלב שבו הפרטיות איננה קיימת עוד: מ-צ-א (1); נפעל (1) נסתר/שלישי/יחיד (1) הווה/בינוני (1) (2) כתיבת משפט המוכיח שניתן לנתח פועל זה בדרכים אחרות: (2) - שינוי בניין: אנחנו נמצא פתרון לבעיה (קל עתיד) - שינוי זמן: אתמול נמצא הילד בריא שלם.</p>	
18	<p>א. (1) פועל יוצא דופן מבחינת הגזרה: כבוי (1) (2) הגזרה המשותפת של נשוי וקרוי: נל"א (1)</p> <p>ב. (1) השורש המשותף של "ויתרה" ו"נותרה": י-ו-ת-ר (1) (2) מיון הפעלים לשתי קבוצות לפי שתי דרכי נטייה של השורש: נטייה על דרך השלמים (1): ידעה (1) יידעה (1) נטייה על דרך הגזרה (פ"י/ו) (1): נודעה (1), מודעת (1), מודיעה (1) ואפשר גם: שורש י-ד-ע / שורש ו-ד-ע; י עיצורית / י נחה; פותח ב-י השורש/ פותח במוספית (תחילית);</p>	
19	<p>א. (1) שם יוצא דופן מבחינת משקל: עברה (1) (2) אותו משקל ואותה גזרה של "הרשאה": יש לתת שניים מבין: הפריה, השוואה, הוראה (2)</p> <p>ב. שם מאותו משקל ואותה גזרה של "תולדה": תודעה (2)</p> <p>ג. (1) דרך התצורה של מדחן: הלחם בסיסים (2) (2) שם אחר שנוצר מהלחם בסיסים. (2)</p>	
20	<p>א. (1) המשמעות המשותפת של כמותי, שמרני, בטיחותי, גופני: ש. תואר (1) (2) דרך תצורה משותפת שלהם: בסיס+ צורן סופי (1)</p> <p>ב. מ' שורשית: מלוכה (1); מעידה (1); מדד (1); מותה (1). מ' תחילית: מורד (1); מורא (1); מלוך (1); מושבה (1); מקלט (1).</p>	